

Jens Møller: Ved Indgangen til det tredje Krigsaar er det rimeligt, naar de forskellige Ordførere gør opmærksom paa de Vanskeligheder, vi vil møde, naar der samtidig hævdes, at vi har Lov til at se hen til disse med berettiget Optimisme. Erfaringerne fra det forløbne Aar giver os Ret til denne Optimisme. Ved Behandlingen af Finanslovsforslaget for et Aar siden var Vanskelighederne store og uoverskuelige, og dog er de overvundet langt lettere, end man turde haabe. Aarsagerne dertil er ogsaa blevet nævnt: Forudseenhed og stærk Indsats fra Regering og Rigsdag, store Reserver af Varer og Raastoffer, betydelig Tilpasningsevne i Erhvervene, finansiel Modstandskraft, Sammenholdet i Befolkningen med Vilje til at overvinde Vanskelighederne og bære de Byrder i Samdrægtighed, som ikke lod sig afværge, og endelig en betydelig Sum af de mystiske Kræfter, som findes i et Folk, der har erkendt Sammenholdets store Styrke og retter sig derefter.

Jeg tror, man ved Optællingen af disse Aarsager har glemt een, som er den aller vigtigste, og som paa afgørende Maade har hjulpet det danske Folk over Vanskelighederne, og som vil hjælpe fremover, nemlig den Ro og Orden, som i disse Krigstider blev opretholdt i Landet. Man har ikke Ret til at tage denne Kendsgerning som en Selvfølge, tværtimod skal den fremhæves som den største Lykke, der har givet Danmark Mulighed for Arbejdsfred og Opretholdelse af en betydelig Produktion. Vi skal derfor være taknemmelige over for de Kræfter og Faktorer, som har givet os disse gode Vilkaar. Der skal paa den ene Side nævnes den tyske Værnemagt og paa den anden Side Landets forfatningsmæssige Myndigheder.

Den tyske Værnemagt er velkendt for sin Disciplin og korrekte Optræden; men særlig fremhæves skal dog den Højsindethed, de tyske Myndigheder har vist over for Landets Vanskeligheder, som de efter Evne og Mulighed har forsøgt at gøre lettere. Paa den anden Side har til Opretholdelsen af Ro og Orden bidraget de Ord og Handlinger, der er udgaaet fra Landets forfatningsmæssige Myndigheder. Jeg minder i denne Forbindelse om Hans Majestæt Kongens Opraab af 9. April 1940 til det danske Folk og Majestæts Tilkendegivelser i samme Aand ved senere Lejligheder. Jeg minder videre om de betydningsfulde Erklæringer, som Regeringen har givet Folket som Rettesnor for dets Holdning og Handling. Den betydeligste af disse er utvivlsomt den af 26. Juni dette Aar, hvori det hedder — jeg beder om

den højtærede Formands Tilladelse til at citere —:

„Ved den Krig, som nu er brudt ud mellem Tyskland og Sovjetunionen, er det store Vaabenopgør i Europa indtraadt i en ny Fase, som maa paakalde vor Opmærksomhed i en ganske særlig Grad; thi Tyskland har nu vendt sine Vaaben mod Øst i en Kamp mod en Magt, som gennem en Aarrække har betydet en Trusel mod nordiske Staters Velfærd og Trivsel. At Frygten i Norden for Faren fra Øst ikke var ubegrundet, viste det Angreb, som Sovjetunionen i Slutningen af 1939 foretog paa Finland, hvis heltemodige Forsvar i en ulige Kamp her i Landet fremkaldte en Bølge af Sympati for vore kæmpende Brødre i Norden. Det danske Folk bevæges af de samme Følelser nu, da Kampen er genoptaget efter Ruslands fornyede Angreb paa Finland. Men denne Gang fører Finland ikke sin Kamp alene, men sammen med andre europæiske Lande kæmper det under Tysklands Føreskab for at bevare en Samfundsorden i Overensstemmelse med europæisk Kultur. Der er nu en fælleseuropæisk Interesse i dette Opgør, hvis Resultat paa afgørende Maade vil kunne bidrage til at bevare Europas Lande fra indre Samfundsopløsning. Nu som tidligere deltager Danmark ikke i dette krigeriske Opgør, men ud fra den fælleseuropæiske Interesse kan Udviklingen ikke være ligegyldig for Danmark. Erkendelsen heraf har fundet Udtryk deri, at det danske Gesandtskab i Moskva er blevet kaldt tilbage, hvorefter Forbindelsen mellem Danmark og Sovjetunionen er blevet afbrudt.“

Dette er den danske Regerings Indstilling over for den nye Kamp mod Øst.

Den vigtigste Faktor i Opretholdelsen af Ro og Orden er naturligvis det danske Folk selv. Det tjener dette Folk til stor Ære, at det ikke alene har hørt, men ogsaa i sit overvejende Flertal har fulgt Kongens Bud og dermed selv skabt de Vilkaar, hvorunder det har kunnet arbejde og kæmpe mod Krigens Vanskeligheder. Man er maa-ske alt for ofte optaget af de Elementer i det danske Folk, som modtager Tilskyndelser fra den fjendtlige Propaganda i London. England søger altid Folk, som vil ofre sig for Englands Interesser; det er for en stor Del dette Folks Maade at føre Krig paa, og derfor er det forstaaeligt, at disse Midler anvendes netop nu i Englands store Nødssituation. Men disse paavirkede danske